

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๙/๒๕๖๖

วันที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๘
วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของ
ปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือ
เสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติ
เงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล
เกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผล
ความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่ง
ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
เป็นการเจาะจง” และมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและ
เสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๘
วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด และเป็นเหตุ
ให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีการร้องขอหรือไม่ให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับ

การเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาล” วรรคสอง บัญญัติว่า “ค่าใช้จ่ายที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง เมื่อหักค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ที่เหลือจากนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการและเหตุผลในการประกาศใช้เนื่องจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ส่วนผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือกรรมการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การนี้จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้น อันมีหลักการสำคัญเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งฉบับและเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ สำหรับการนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๗ ได้บัญญัติให้ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนหรือไต่สวนแล้ว เห็นว่ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า (๑) ผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือ (๒) ผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สบับสนุน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือ (๓) ผู้สมัครผู้ใดรู้ว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งได้ ส่วนมาตรา ๑๐๘ ยังกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณา และหากศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้นั้นกระทำผิดตามมาตรา ๑๐๗ จริง ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี โดยหากประกาศผลการเลือกตั้งแล้วปรากฏหลักฐานในภายหลังอันควรเชื่อได้ว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคเพื่อพิจารณา และหากศาลเห็นว่าผลการเลือกตั้งเกิดจากการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ศาลมีอำนาจในการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับการเลือกตั้งนั้น และสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอน

สิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมเป็นเวลาสิบปี นอกจากนี้ มาตรา ๑๐๙ ยังได้กำหนดให้ในกรณีที่ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค มีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีการร้องขอหรือไม่ให้ศาลสั่งให้ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาล

ข้อโต้แย้งที่ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้เรียกค่าเสียหายเชิงลงโทษจากผู้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ซึ่งผู้คัดค้านถูกลงโทษไปแล้วโดยศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดใหม่แทนผู้คัดค้าน และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านมีกำหนดสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษา การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีคำสั่งให้ผู้คัดค้านต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งถือเป็นการลงโทษครั้งที่สอง ขัดกับหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า การกระทำครั้งเดียวไม่อาจถูกลงโทษสองครั้ง ขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้คัดค้านเกินสมควรแก่เหตุ และกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำการอันเป็นเหตุให้มีการเพิกถอนการเลือกตั้ง ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งดังกล่าว โดยจำนวนค่าใช้จ่ายให้ศาลพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาลนั้น บทบัญญัตินี้ดังกล่าวถือเป็นมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นสำหรับการเลือกตั้งที่ต้องสูญเสียไป ในกรณีที่ผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายจนเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยมาตรการดังกล่าวนี้มีขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายจนเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยบทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการป้องกันมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นฝ่าฝืนกระทำ ความผิดที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ การจัดการเลือกตั้งที่ดำเนินการด้วยงบประมาณแผ่นดิน เนื่องด้วยอำนาจและหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งนั้น เป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของรัฐ โดยอำนาจดังกล่าวนี้รัฐได้มอบให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ใช้อำนาจแทนเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน

อย่างแท้จริงอันเป็นไปตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเมื่อพิจารณาจากมาตรการดังกล่าวข้างต้นที่กำหนดให้ศาลพิจารณาและกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งที่ถูกเพิกถอนไป โดยให้ศาลพิจารณาเพียงจากพยานหลักฐานที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาลเท่านั้น ซึ่งมีได้เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจในการกำหนดค่าใช้จ่ายหรือชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ ความผิด ครั้นเมื่อพิจารณาจากเหตุอันเป็นที่มาแห่งการกระทำ ความผิดที่มีผลให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๗ โดยกำหนดไว้ในหลายเหตุด้วยกัน เช่น

- (๑) ผู้สมัครผู้ใดกระทำการอันเป็นเหตุให้การเลือกตั้งนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือ
- (๒) ผู้สมัครผู้ใดก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ สันนิษฐาน หรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลอื่นกระทำการดังกล่าว หรือ
- (๓) ผู้สมัครผู้ใดรู้ว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าวแล้วไม่ดำเนินการเพื่อระงับการกระทำนั้น จะเห็นได้ว่าเหตุในแต่ละเหตุที่มีความร้ายแรงแห่งการกระทำที่แตกต่างกัน การเปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจพิจารณา กำหนดค่าใช้จ่ายควบคู่ไปกับความร้ายแรงแห่งการกระทำย่อมทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมากกว่า

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ได้กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ต้องรับผิดจากการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายจนเป็นเหตุให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม โดยการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาสิบปี ตามมาตรา ๑๐๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง หรือถูกลงโทษทางอาญา โดยระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลายี่สิบปีด้วย ตามมาตรา ๑๒๖ ซึ่งจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ต้องรับผิดจากการกระทำไว้ในหลายมาตรการแล้ว ทั้งการเพิกถอนสิทธิทางการเมือง หรือการลงโทษทางอาญา การที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายเสียหายให้แก่รัฐทั้งหมด โดยที่ไม่เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักตามความร้ายแรงแห่งกรณีนั้น จึงเป็นการบัญญัติกฎหมายในเชิงลงโทษที่กำหนดเพื่อยับยั้งการกระทำของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไม่ให้กระทำอีก โดยถือเป็นการบัญญัติกฎหมายที่ไม่ได้สัดส่วนแห่งความรับผิดของบุคคลตามความเหมาะสมและพฤติการณ์แห่งการกระทำ เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

สำหรับการกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายที่ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคจะสั่งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องรับผิดชอบสำหรับการเลือกตั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่เพราะมีเหตุที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มีข้อเสนอแนะต่อไปว่า ควรกำหนดอัตราส่วนของจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอน โดยอาจกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ถูกร้องต้องรับผิดชอบในอัตราหนึ่งในสามของค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้ง เนื่องด้วยงบประมาณที่ใช้ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นนั้นเป็นงบประมาณแผ่นดินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะองค์กรที่รัฐได้มอบอำนาจและหน้าที่ให้จัดการเลือกตั้งและควบคุมดูแลให้การเลือกตั้งนั้นเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งในการเลือกตั้งระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ และในขณะเดียวกันก็ย่อมต้องให้ความสำคัญแก่บุคคลผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่น

ข้อโต้แย้งประการถัดมาที่ว่า กรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นลาออกจากตำแหน่ง จะไม่ต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งนั้น เป็นการปฏิบัติสองมาตรฐานและเป็นเหตุให้บุคคลไม่เสมอกันในกฎหมายขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง เห็นว่าการลาออกจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นสิทธิของบุคคลที่พึงกระทำได้ ซึ่งแตกต่างจากกรณีพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับกับกรณีผู้กระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่านั้นซึ่งได้ใช้บังคับอย่างเสมอกันและเป็นไปตามหลักความเสมอภาคที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง เฉพาะส่วนที่บัญญัติให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใด และเป็นเหตุให้ต้องมีการเลือกตั้งใหม่ ไม่ว่าจะมีการร้องขอหรือไม่ให้ศาลสั่งให้ผู้ใดต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายสำหรับการเลือกตั้งครั้งที่เป็นเหตุให้ศาลมีคำสั่งเช่นนั้น จำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้ศาลพิจารณาจากหลักฐานการใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อศาล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง แต่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และสมควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามสัดส่วน
แห่งความรับผิดชอบของบุคคลตามความเหมาะสมและพฤติการณ์แห่งการกระทำต่อไป

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ